

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 60/2024-16

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Libora Duľu (sudca spravodajca) a sudcov Ladislava Dudíťa a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej JUDr. Marcelom Ružarovským, advokátom, Ulica Andreja Žarnova 11C, Trnava, proti postupu Okresného súdu Levice v konaní vedenom pod sp. zn. 10Er/552/2014 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 16. januára 2024 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a svojho práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom všeobecného súdu označeným v záhlaví tohto uznesenia. Sťažovateľka navrhuje priznať jej primerané finančné zadostučinenie vo výške 4 900 eur a náhradu trov konania.
2. Z ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľka je povinnou v exekučnom konaní, ktoré je vedené u súdneho exekútora JUDr. Petra Blaška pod sp. zn. EX 118/2018. Poverenie na vydanie exekúcie bolo vydané okresným súdom 7. mája 2014.
3. Začiatkom roka 2018 podala sťažovateľka návrh na zastavenie a odklad exekúcie, ktorý bol rozhodnutím okresného súdu č. k. 10Er/52/2014-107 zo 4. mája 2018 zamietnutý. Proti predmetnému uzneseniu podala sťažovateľka odvolanie, ktorému Krajský súd v Nitre vyhovel a uznesením č. k. 7CoE/22/2021-334 z 30. augusta 2021 zrušil napadnuté uznesenie a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie.

4. Medzitým nadobudol účinnosť zákon č. 233/2019 Z. z. o ukončení niektorých exekučných konaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 233/2019 Z. z.“), pričom exekúcia proti sťažovateľke spadala pod pojem „stará exekúcia“.

5. Okresný súd uznesením č. k. 10Er/552/2014-489 z 21. júna 2022 opätovne zamietol návrh sťažovateľky na zastavenie exekúcie a návrh na odklad exekúcie, čo potvrdil krajský súd rozhodnutím z 21. apríla 2023, a v exekučnom konaní sa pokračuje dodnes. Počas celého exekučného konania nebola vymožená žiadna suma.

II.

Argumentácia sťažovateľky

6. Sťažovateľka zastáva názor, že exekúcia proti nej mala byť zastavená podľa zákona č. 233/2019 Z. z., pretože v čase nadobudnutia účinnosti tohto zákona okresný súd porušoval právo sťažovateľky na konanie bez zbytočných prietahov, a tak zapríčinil, že o návrhu sťažovateľky na zastavenie exekúcie sa konalo dlhšie.

7. Samotný postup okresného súdu bol podľa názoru sťažovateľky nevhodný a nesústreďený. O návrhu sťažovateľky bolo rozhodnuté prvýkrát do 4 mesiacov od podania návrhu, čo je primeraná lehota. Následne však okresný súd zostal nečinný viac ako dva roky a nepredložil spis odvolaciemu súdu, aby rozhodol o odvolaní. Po predložení veci odvolaciemu súdu bolo napadnuté rozhodnutie okresného súdu zrušené, pretože okresný súd sa pri rozhodovaní nevysporiadal so všetkými rozhodujúci skutočnosťami. V poradí druhé rozhodnutie vo veci vydal okresný súd až 21. júna 2022, teda po 4,5 roku od podania návrhu. Právoplatne bolo rozhodovanie o návrhu sťažovateľky skončené až v máji 2023, teda po viac ako 5 rokoch. Sťažovateľka zastáva názor, že svojím konaním nijako nezapríčinila, aby rozhodovanie o jej návrhu na zastavenie exekúcie trvalo viac ako 5 rokov, ani právna a faktická zložitnosť veci nevykazovala žiadne špecifiká.

8. Sťažovateľka zdôrazňuje, že podľa zákona č. 233/2019 Z. z. sa mala exekúcia proti nej zastaviť, pretože išlo o „starú exekúciu“ podľa § 2 ods. 1 tohto zákona a uplynula rozhodná doba podľa § 3 tohto zákona.

9. Podľa § 4 ods. 2 zákona č. 233/2019 Z. z. sa však rozhodná doba predlžuje o 12 mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia súdu, ak súd ku dňu, keď sa má stará exekúcia zastaviť, rozhoduje o zastavení starej exekúcie alebo o odklade starej exekúcie, súd odklad exekúcie nepovolí.

10. Rozhodná doba u sťažovateľky sa tak v dôsledku nečinnosti a nesústreďenej činnosti okresného súdu predĺžila a dosiaľ neuplynula (stále plynie), čo má za následok vedenie exekúcie proti sťažovateľke a blokovanie jej majetku. Exekúcia proti sťažovateľke je tak vedená „nad rámec“ po dobu viac ako 4 rokov (a rozhodná doba stále neuplynula). Inak povedané, nebyť neefektívneho a nesústreďeného postupu okresného súdu, exekúcia proti sťažovateľke mohla byť už dávno zastavená, pretože boli a stále sú splnené všetky podmienky na jej zastavenie okrem uplynutia rozhodnej doby.

11. V príčinnej súvislosti s uvedeným podľa názoru sťažovateľky dochádza aj k porušeniu jej základného práva na súdnu ochranu, pretože proti nej vedené exekučné konanie, ktoré ju obmedzuje v disponovaní s majetkom (blokácia rodinného domu), už nemalo byť vedené viac ako 4 roky.

Vedenie exekučného konania, ktoré malo byť už dávno ukončené, je podľa sťažovateľky spôsobilé zasiahnuť podstatu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy.

12. Uvedené základné práva a slobody je potrebné posudzovať v bezprostrednej spojitosti, pretože práve zapríčinenie zbytočných prietáhov zo strany okresného súdu spôsobilo predĺženie rozhodnej doby, teda nedošlo k zastaveniu exekučného konania, čo sťažovateľka dôvodne očakávala vzhľadom na splnenie podmienok, pričom nesplnenie jedinej podmienky – uplynutia rozhodnej doby je zapríčinené tým, že súd porušil iné základné právo sťažovateľky.

13. Sťažovateľka poukazuje na stanovisko Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky, ktoré na otázku, či je povinný súd rozhodnúť o uznesení, ktoré bolo odvolacím súdom zrušené a vrátené na opätovné rozhodnutie, pokiaľ ide o spisy staršie ako 5 rokov od udeleného poverenia, uvádza, že pri konaní a rozhodovaní súdu o akýchkoľvek otázkach v rámci starého exekučného konania je potrebné skúmať, či v tomto starom exekučnom konaní nedošlo k zastaveniu starej exekúcie zo zákona, pričom uvedené sa týka výlučne starých exekúcií tak, ako sú definované v § 1 ods. 2 zákona č. 233/2019 Z. z. Z uvedeného dôvodu, ak je prvostupňovému súdu vrátené zrušené uznesenie na opätovné rozhodnutie a ide o takú starú exekúciu, ktorá bola zastavená zo zákona (§ 2 ods. 1), čo súd musí preskúmať, v takomto exekučnom konaní nemožno pokračovať, keďže stará exekúcia bola zastavená *ex lege*, a teda súd stratil právomoc vo veci konať a rozhodnúť.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

14. Podstatou ústavnej sťažnosti je porušenie základného práva na súdnu ochranu (čl. 46 ods. 1 ústavy) a porušenie práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov (čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru) postupom okresného súdu v exekučnom konaní vedenom proti sťažovateľke ako povinnej pri rozhodovaní o návrhu sťažovateľky na zastavenie exekúcie a odklad exekúcie.

15. Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním vecí na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (m. m. IV. ÚS 221/04).

16. Ďalej ústavný súd podotýka, že podľa svojej judikatúry (m. m. III. ÚS 867/2016, IV. ÚS 56/2019) posudzuje potenciálne porušenie základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov v exekučnom konaní iba v rámci čiastkových návrhov účastníka exekučného konania. Pri povinnom to je napríklad rozhodovanie o jeho námietkach proti exekúcii, prípadne o jeho návrhu na zastavenie exekúcie alebo návrhu na odklad exekúcie. Pri oprávnenom je to práve aj pri rozhodovaní o návrhu na vydanie poverenia na vykonanie exekúcie pre súdneho exekútora. Takéto „rozdeľovanie“ exekučného konania na úseky je dôsledkom skutočnosti, že exekučný súd nie je štátnym orgánom, ktorý vykonáva samotný výkon rozhodnutia, t. j. exekúciu (výnimkou je výkon rozhodnutia vo veciach maloletých), ale právomoc exekučného súdu rozhodovať

v exekučnom konaní nastáva po splnení zákonom ustanovených podmienok. Po právoplatnom rozhodnutí exekučného súdu v konkrétnej veci v rámci exekučného konania sa jeho ingerencia do exekučného konania skončila, až kým znovu nevznikne potreba, aby v exekučnom konaní opäť rozhodoval exekučný súd. To znamená, že exekučný súd nemôže zodpovedať za potenciálne porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov spôsobené dĺžkou celého exekučného konania (napr. III. ÚS 867/2016).

17. Ústavný súd konštatuje, že ochrana základnému právu na konanie bez zbytočných prietáhov sa v konaní pred ústavným súdom poskytuje len vtedy, ak v čase uplatnenia tejto ochrany k porušeniu označených práv označenými orgánmi verejnej moci ešte mohlo dochádzať alebo porušenie v tom čase ešte mohlo trvať (IV. ÚS 632/2018, II. ÚS 176/2019). Ak v čase, keď ústavná sťažnosť bola ústavnému súdu doručená, už nedochádzalo k porušovaniu označeného základného práva, ústavný súd ústavnú sťažnosť odmietne ako zjavne neopodstatnenú, pretože konanie o takej ústavnej sťažnosti pred ústavným súdom už nie je spôsobilé naplniť účel ochrany, ktorý ústavný súd poskytuje vo vzťahu k základnému právu na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov (napr. IV. ÚS 223/2010, III. ÚS 462/2017, IV. ÚS 149/2018, II. ÚS 464/2018). Jednou zo základných pojmových náležitostí ústavnej sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je totiž aj požiadavka, aby ústavná sťažnosť smerovala proti aktuálnemu a trvajúcemu zásahu orgánov verejnej moci do základných práv sťažovateľa. Uvedený názor vychádza z princípu, podľa ktorého ústavná sťažnosť zohráva aj významnú preventívnu funkciu, a to ako účinný prostriedok slúžiaci na to, aby sa predišlo zásahu do základných práv, a v prípade, že už k zásahu došlo, aby sa v porušovaní základných práv ďalej nepokračovalo (napr. III. ÚS 355/2012, I. ÚS 390/2019, II. ÚS 291/2020).

18. Z ústavnej sťažnosti, jej príloh a zo zisťovania ústavného súdu vyplýva, že v čase podania ústavnej sťažnosti už bolo konečným (právoplatným) spôsobom vyriešené rozhodovanie o návrhu sťažovateľky na zastavenie exekúcie a odklad exekúcie, keďže krajský súd uznesenie okresného súdu č. k. 10Er/552/2014-489 z 21. júna 2022, ktorým jej návrh zamietol, potvrdil svojím uznesením č. k. 7CoE/33/2022-630 z 21. apríla 2023, ktoré nadobudlo právoplatnosť 29. mája 2023. V čase podania ústavnej sťažnosti (16. januára 2024) teda už nedochádzalo k porušovaniu základného práva sťažovateľky na konanie bez zbytočných prietáhov a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, čo sa týka postupu exekučného súdu v rámci rozhodovania o návrhu na zastavenie exekúcie a odklad exekúcie, a preto konanie o takej ústavnej sťažnosti pred ústavným súdom už nie je spôsobilé naplniť účel ochrany, ktorý ústavný súd poskytuje vo vzťahu k základnému právu na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právu podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (m. m. I. ÚS 6/03).

19. Samotné predĺženie rozhodnej doby podľa § 4 ods. 2 zákona č. 233/2019 Z. z., ktorým sťažovateľka argumentuje a považuje ho za dôsledok nečinnosti okresného súdu, je zákonným účinkom zákona č. 233/2019 Z. z. a vo vzťahu k námietkam sťažovateľky o porušení práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je tak irelevantným.

20. Ústavný súd preto ústavnú sťažnosť sťažovateľky pri predbežnom prerokovaní odmietol v časti namietaného porušenia práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov (čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru) podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ako zjavne neopodstatnenú.

21. Pokiaľ sťažovateľka vo vzťahu k porušeniu základného práva na súdnu ochranu argumentuje, že exekučné konanie malo byť zastavené, teda okresný súd (v spojení s odvolacím súdom, pozn.) rozhodol v rozpore so zákonom, ústavný súd konštatuje, že vzhľadom na nadobudnutie právoplatnosti potvrdzujúceho rozhodnutia odvolacieho súdu 29. mája 2023 a vo vzťahu k dátumu doručenia ústavnej sťažnosti ústavnému súdu (16. januára 2024) je ústavná sťažnosť v tejto časti podaná zjavne po uplynutí zákonnej dvojmesačnej lehoty podľa § 124 zákona o ústavnom súde, teda oneskorene, čo vylučuje, aby sa ústavný súd touto námietkou zaoberal. K uvedenému ústavný súd dodáva, že sťažovateľka v exekučnom konaní námietky o aplikácii zákona č. 233/2019 Z. z. neuplatnila, prvýkrát ich využila až v konaní o ústavnej sťažnosti, čo by v prípade včas podanej ústavnej sťažnosti viedlo ústavný súd k jej odmietnutiu ako neprípustnej podľa § 56 ods. 2 písm. d) zákona o ústavnom súde v spojení s § 55 písm. d) a § 132 ods. 2 a 3 zákona o ústavnom súde pre nevyčerpanie zákonom priznaných prostriedkov na ochranu jej základných práv a slobôd.

22. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti v celom rozsahu stratilo opodstatnenie zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľky, keďže rozhodovanie o nich je viazané na vyslovenie porušenia práva alebo slobody (čl. 127 ods. 2 prvá veta ústavy).

23. Pre úplnosť ústavný súd dodáva, že ak by ďalší priebeh napadnutého exekučného konania signalizoval vznik prierahov, toto rozhodnutie nezakladá prekážku veci rozhodnutej podľa § 55 písm. a) zákona o ústavnom súde, a preto nebráni sťažovateľke, aby po splnení všetkých zákonných podmienok predložila ústavnému súdu novú ústavnú sťažnosť.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 7. februára 2024

Libor Duľa
predseda senátu